

TEMA 3. EL CONTROL OFICIAL DE PRODUCTES ALIMENTOSOS. CONCEPTE I OBJECTIUS. EL CODI PENAL I LES INFRACCIIONS CONTRA LA SALUT PÚBLICA

Normativa

Xavier Fàbregas

25/4/00

EAC / CE / Tractat UE

Decreto 2484/67, por el que se aprueba el texto del Código Alimentario Español

Llei 15/83 d'Higiene i Control Alimentaris

Decret 296/89, de regulació del règim sancionador que preveu la Llei 15/83

RD 1945/83, por el que se regulan las infracciones y sanciones en materia de defensa del consumidor y de la producción agroalimentaria

Ley 26/84 General para la defensa de los consumidores y usuarios

Ley 3/86 de medidas especiales en materia de salud pública

Ley 14/86 General de Sanidad

Llei 1/90, sobre disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i usuaris

RD 49/93 relatiu als controls veterinaris aplicables en els intercanvis intracomunitaris del sproductes d'origen animal

RD 50/93 pel qual es regula el Control oficial dels produstes alimenticis

RD 1397/95 pel que s'aproven mesures addicionals sobre el control oficial dels productes alimentaris

Ley 10/95, del Código Penal

RD 44/96, por el que se adoptan medidas para garantizar la seguridad general de los productos puestos a disposición del consumidor

RD 1977/99 pel qual s'estableixen els principis a l'organització del scontrols veterinaris sobre productes procedents de països tercers

EL CONTROL OFICIAL DE PRODUCTES ALIMENTOSOS. CONCEPTE I OBJECTIUS.

Control oficial de productes alimentosos: és aquell que dut a terme per les administracions competents té per finalitat comprovar llur conformitat amb les disposicions.

El control oficial dels aliments d'origen animal (AOA) el realitzen els serveis veterinaris oficials del DSSS:

- Estructura: Secretaria Gnral → DGSP

DTS: Seccions HAiZ → etc

- Missió:

- Acció: controlar, inspeccionar, auditar
- Funció: AOA i activitats i establiments relacionats, desde producció fins a venda a consumidor
- Guia: normes estatals, autonòmiques i UE

Directrius òrgans superiors

Coneixements científics

- Resultat:

- Garantir protació de la salut pública i d ela sanitat animal
- Compliment de les normes sanitàries que regulen el comerç d'aliments en mercat únic europeu i en relacions import-export amb PT

Principis inspiradors de la normativa sobre control sanitari d'aliments (Llibre Verd Comissió):

- Ppi de responsabilitat (productors)
- Ppi de diligència deguda (productors, inspectors)
- Ppi de “l’*étale à la table*”
- Ppis d’independència, transparència i eficàcia dels sistemes oficials de control
- Ppi d’avaluació i gestió de riscos
- Ppi de precaució
- Ppi sancionador (efectiu, proporcional i dissuasori)
- Ppi de reconeixement mutu
- Ppi de simplificació normativa
- Ppi d’informació als consumidors

Normes en què es fonamenta el control oficial dels productes alimentosos:

- ***RD 49/93 relatiu als controls veterinaris aplicables en els intercanvis intracomunitaris dels productes d’origen animal***
- ***RD 50/93 pel qual es regula el Control Oficial dels productes alimenticis***
- ***RD 1977/99 pel qual s’estableixen els principis a l’organització dels controls veterinaris sobre productes procedents de països tercers***

- ***RD 50/93*** según Gumà afecta lo que no está regulado por RD 1945
 - Efectuat per Inspectors Oficials
 - Productes inclosos
 - Productes alimenticis
 - Additius, vit, sals min, oligoelements
 - Material i objectes que entraran en contacte amb els aliments
 - Sobre productes destinats a:
 - Comerç interior
 - Comerç intracomunitari
 - Control de totes les fases:
 - Prod/fabr/Imp/Exp/Almac/Trans/Distr/Comerç
 - Control:
 - Habitual
 - Periòdic
 - Programat
 - Sempre que existeixin indicis d’irregularitats
 - Com es controla
 - Inspecció
 - Presa mostres i anàlisi
 - Control higiènic del personal
 - Exàmen del material escrit i documental
 - Examen de l’APPCC

- Què es controla
 - Estat instal.lacions
 - MP, ingredeients, auxiliars tecnològics
 - Productes semi-acabats
 - Productes acabats
 - Material d'envàs i embalatge
 - Productes de neteja i procediment de neteja
 - Procediment de fabricació
 - Etiquetat i presentació
 - Mitjans de conservació
- Controls d'higiene
 - Als manipuladors
 - Pràctiques higièniques
 - Vestimenta

El Resum d'aquests controls són els Autocontrols que ha de dur a terme l'empresa d'acord amb RD 2207/95

Abans 1/3/XX s'ha d'informar a MISACO: progr, controls, infracc

- ***RD 1397/95 pel que s'aproven mesures addicionals sobre el control oficial dels productes alimentaris***
 - Complementa RD 50/93
 - Afecten a:
 - Qualific agents de control
 - Requisits autorització mètodes anàlisi i labs
 - Distrib competencial control
 - Cooperació en control i assistència administrativa mútua entre Països UE
- ***RD 49/93 relatiu als controls veterinaris aplicables en els intercanvis intracomunitaris del sproductes d'origen animal***
 - Control veterinari: control físic i/o finalitat administrativa referent als productes animals destinats dircta o indirectament a garantir la SP o animal:
 - Carns fresques
 - Carns d'aviram, conills i caça de cria i silvetre
 - Productes càrnics, carns picades i prep carns
 - Llet, llet tact tèrmicament i prod làctics
 - Ous i ovoproductes
 - Prod pesca i aquicultura
 - MBV
 - Control en origen: acció per garantir només es destinaran als intercanvis prod hagin estat:
 - Obtinguts/controlats/marcats/etiquetats segons normatives vigents i acompanyats de:
 - Certif Insp Vet

- Certif Salubritat
- Altre Doc (Doc comercial acompanyament)

Establ han de garantir un Autocontrol permanent

= exigència de control per prod UE = Nacional

- Controls en destinació: els que passen prod procedents d'altres EM: verific en destinació de mercaderies de:
 - Marcat
 - Etiquetatge
 - Doc acompanyament

Establ reben prod altres EM, han d'estar:

- Registrats
- Registre entrades prod
- Avisar amb suf antel.lació
- Conservar 12 m Doc Acom

Actuacions:

Actuació si risc salut:

- Immobilització
- Destrucc lots

Actuació si prod no reuneix cond exigides:

- Immobil
- Destrucc
- Reepedició si país origen accepta

Actuació si manca Doc:

- Immobil
- Lliurar al consum, quan s'aporti Doc requerida
- Destrucc o Reepedició

Informar a MISACO d'actuacions dutes a terme: mesures, controls,,motius

- ***RD 1977/99 pel qual s'estableixen els principis a l'organització del scontrols veterinaris sobre productes procedents de països tercers***
 - Deroga ***RD 2022/93***
 - Prod procedents TP, tots fora UE
 - Control documental: comprovació certif/altres doc acompanyin partida
 - Control d'identitat: comprovació concordància Doc-Prod per inspecc visual
 - Control físic: comprovació del propi prod:
 - Control envàs
 - Control T^a
 - Presa de mostres i anàlisi

Objectiu: garantir que estat prod s'ajusta al destí o ús especificat en Certif o Doc vet origen

1. examens organolèptics

2. proves físico-químiques simples
3. Proves lab per detcc Res, agents patògens, contaminants i proves d'alteració

Sistema de comunicació: ANIMO

EL CODI PENAL I LES INFRACCIONS CONTRA LA SALUT PÚBLICA

La aprobació del Nuevo *Código Penal (L.O. 10/1995)* ha supuesto un cambio radical en la actuación de la administración, frente a las infracciones contra la salud pública. De ser sólo sancionadas administrativamente, han pasado a ser tipificadas como delitos contra la SP, los que aparecen como tales en los artículos 359-378. Estableix a nivell general que:

Serán castigats amb pena de presó de 1 a 4 anys, multa de 6-12 mesos i inhabilitació especial de 3-6 anys, els productors, distribuïdors o comerciants que posin en perill la salut dels consumidors:

- Oferint al mercat productes amb ommissió o alteració dels requeriments establerts per les lleis o reglaments sobre caducitat o composició
- Fabricant o venen productes alimenticis no autoritzats o nocius per la salut
- Traficant amb gèneres corromputs
- Ocultant o sostraint efectes destinats a la seva inutilització o desinfecció per a comercialitzar amb ells
- Adulterant amb additius i altres agents no autoritzats els aliments, substàncies o begudes destinades al comerç alimentari
- Administrant als animals productors d'aliments substàncies no permeses o en dosis o en dosis superiors o per a finalitats diferents a les autoritzades, no respectar els períodes d'espera així com sacrificar-los o destinar els seus productes al consum humà.

Tracta també doncs, de forma específica tota la problemàtica de la administració de substàncies que generen residus en productes alimenticios d'origen animal i també dels tractaments amb substàncies no autoritzades. El NCP actualiza y simplifica las actuaciones del PIRAOA-PNIR a dos ámbitos: la toma de muestras y la tramitación jurídica. Ambas se realizarán según el supuesto que los animales sean sospechosos o que la toma de muestras haya sido aleatoria. En cualquiera de los dos casos, desde la confirmación de la positividad de las muestras en los análisis laboratoriales, el expediente sigue la vía judicial.

Les infraccions contra la salut pública estan regulades per:

- Lleis:
 - ***Llei 15/83, d'Higiene i Control Alimentaris***
 - Està desenvolupat reglamentàriament pel ***Decret 296/89, de regulació del règim sancionador que preveu la Llei 15/83***
 - Tracta del control i de les infraccions i sancions en l'àmbit alimentari.
 - Crea el RSIPAC. La inscripció al registre es condició prèvia a l'autorització.
 - Estableix que les funcions de control seran exercides per funcionaris que tindran la consideració d'agents de l'autoritat

- La AC té potestats d'immobilització com a a mesurta de cautela, el comís, la destrucció, le retirada d'autorització i la clausura temporal de l'activitat.
- Estableix les infraccions en matèria alimentària
- **Ley 14/86 General de Sanidad**
 - Intervenció pública en relació a la salut individual i col.lectiva
 - Consideració d'ela Vet de Spública com a activitat bàsica del sistema sanitari en relació al control de la higiene alimentària, la prevenció i la lluita contra les zoonosis
 - Potestat autoritat sanitària per adoptar mesures preventives que considerin sanitàriament justificades
 - Potestats del personal inspector: entrada lliure i s/notific, prov+inv+ex, M, actuacions
 - Infracc: incompliment requer formulats, resistència ..., coacció+amença+represalia+desacato
- Reglaments:
 - **RD 1945/83, por el que se regulan las infracciones y sanciones en materia de defensa del consumidor y de la producción agroalimentaria**
 - Estableix:
 - les infraccions:
 - Sanitàries
 - Incompliment requisists de normativa
 - Utilització o tinença de subst o additius d'ús no autoritzat
 - Preparació i distribució d'aliments que continguin agents que puguin causar malaltia o que superin límits establerts
 - Desviament al consum humà de productes no aptes o destinats a altres usos
 - En matèria de protecció del consumidor
 - En matèria de defensa d'ela qualitat de la producció agroalimentària
 - Altres infraccions
 - Negativa a col.laborar amb la inspecció, resistència, coacció, amenaça
 - Manipulació, trasllat o disposió de la mercaderia cautelarment intervinguda pels funcionaris competents
 - la qualificació i responsabilitat de les infraccions: els que per acció i omissió haguessin participat. El tenidor del producte si no es possible determinar responsabilitat anterior
 - les sancions, la seva publicitat i els efectes: econòmica, decomís mercaderia, tancament establiment fins a 5 anys
 - inspecció (caràcter d'autoritat, recolzament C. Seguretat, accés a documentació, Ppi confidencialitat, obligació facilitar informació i permetre comprovació directa, Acta), obligacions dels interessats, presa de mostres i anàlisi
 - procediment, prescripció, caducitat i òrgans competents

Normes en que es fonamenta el control sanitari d'aliments:

- Normes constitutives:
 - EAC: correspon a GC desenvolupament normatiu i execució de legislació bàsica estatal en matèria de sanitat
 - CE: reconeix dret a la salut: Correspon als poders públics organitzar i tutelar la saalut pública a través de prestacions i serveis necessaris i la defensa d ela salut, seguretat i els interessos del s consumidors
 - Tractats UE: protecció d ela salut humana i interessos derl sconsumidors són components de les polítiques de la Comunitat.
- Lleis:
 - **Llei 15/83, d'Higiene i Control Alimentaris**
 - Està desnvolupat reglamentàriament pel **Decret 296/89, de regulació del règim sancionador que preveu la Llei 15/83**
 - Tracta del control i de les infraccions i sancions en l'àmbit alimentari.
 - Crea el RSIPAC. La inscripció al registre es condició prèvia a l'autorització.
 - Estableix que les funcions de control seran exercides per funcionaris que tindran la consideració d'agents de l'autoritat
 - La AC té potestats d'immobilització com a a mesurta de cautela, el comís, la destrucció, le retirada d'autorització i la clausura temporal de l'activitat.
 - Estableix les infraccions en matèria alimentària
 - **Ley 14/86 General de Sanidad**
 - Intervenció pública en relació a la salut individual i col.lectiva
 - Consideració d ela Vet de Spública com a activitat bàsica del sistema sanitari en relació al control de la higiene alimentària, la prevenció i la lluita contra les zoonosis
 - Potestat autoritat sanitària per adoptar mesures preventives que considerin sanitàriament justificades
 - Potestats del personal inspector: entrada lliure i s/notific, prov+inv+ex, M, actuacions
 - Infracc: incompliment requer formulats, resistència ..., coacció+amenança+represalia+desacato
 - **Ley 26/84 General para la defensa de los consumidores y usuarios**

- Estableix drets bàsics consumidors
- El capítol II: Dret a la protecció de la Salut i Seguretat, estableix la base legal de la regulació de la importació, producció i distribució i ús d'bens i serveis; de la inspecció i control i la obligació del responsable de retirar qualsevol producte que no s'ajusti a les condicions exigides o que suposi un risc per a la salut
- Reglaments:
 - ***RD 1945/83, por el que se regulan las infracciones y sanciones en materia de defensa del consumidor y de la producción agroalimentaria***
 - Estableix:
 - les infraccions:
 - Sanitàries
 - Incompliment requisits de normativa
 - Utilització o tinença de subst o additius d'ús no autoritzat
 - Preparació i distribució d'aliments que continguin agents que puguin causar malaltia o que superin límits establerts
 - Desviament al consum humà de productes no aptes o destinats a altres usos
 - En matèria de protecció del consumidor
 - En matèria de defensa de la qualitat de la producció agroalimentària
 - Altres infraccions
 - Negativa a col.laborar amb la inspecció, resistència, coacció, amenaça
 - Manipulació, trasllat o disposició de la mercaderia cautelarment intervinguda pels funcionaris competents
 - la qualificació i responsabilitat de les infraccions: els que per acció i omissió haguessin participat. El tenidor del producte si no es possible determinar responsabilitat anterior
 - les sancions, la seva publicitat i els efectes: econòmica, decomís mercaderia, tancament establiment fins a 5 anys
 - inspecció (caràcter d'autoritat, recolzament C. Seguretat, accés a documentació, Ppi confidencialitat, obligació facilitar informació i permetre comprovació directa, Acta), obligacions dels interessats, presa de mostres i anàlisi
 - procediment, prescripció, caducitat i òrgans competents
 - ***Decreto 2484/67, por el que se aprueba el texto del Código Alimentario Español***
 - Estructura:
 - Ppis generals. Definicions i prohibicions
 - Aliment improp, alterat, contaminat, nociu, prohibit no apte per al consum humà
 - Materials, tractaments i personal
 - Aliments i begudes
 - Additius i impureses
 - Productes relacionats amb els aliments

RD 50/93

RD 1397/95

RD 50/93 afecta el que no està regulat per la RD 1945